

Prieskum „Jedna zemeguľa a dva svety“

Respondenti prieskumu: študenti a študentky:

1. Gymnázia Sv. Mikuláša v Prešove,
2. Strednej lesníckej školy v Prešove,
3. Sociálnej a pedagogickej akadémie v Prešove,
4. Obchodnej akadémie v Prešove,
5. Strednej zdravotníckej školy v Prešove
6. Strednej priemyselnej školy strojníckej v Prešove
7. Súkromné stredné odborné učilište, Prešov

CHARAKTERISTIKA RESPONDENTOV

Pohlavie	
žena	170
muž	102

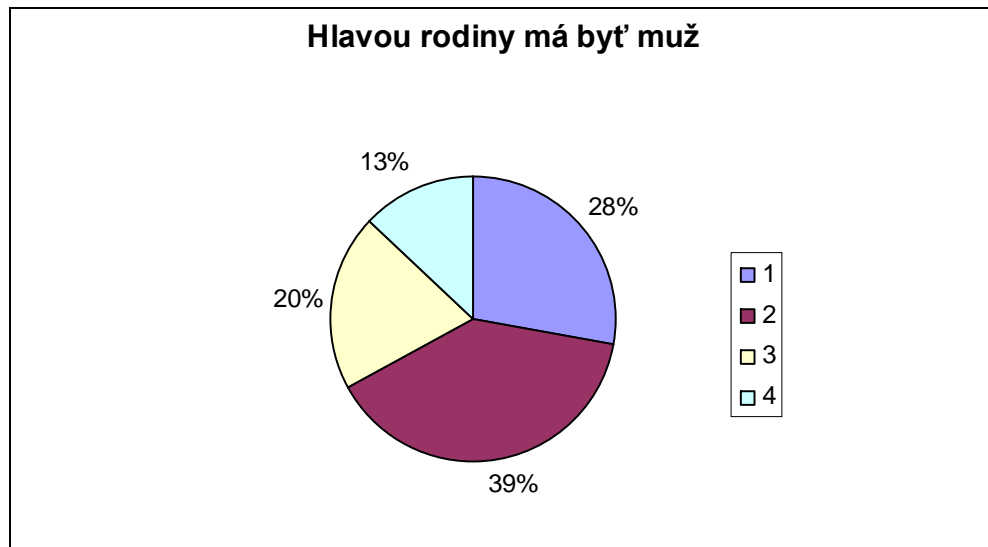
Typ bydliska v ktorom respondent vyrastá	
dedina	142
mesto	129

Typ rodiny, v ktorej respondent vyrastá	
úplná	231
neúplná	39

Vyhodnotenie prieskumu

1. graf: Hlavou rodiny má byť muž

1=výrazne platí	2=čiastočne platí	3=čiastočne neplatí	4=vôbec neplatí
47	67	34	22

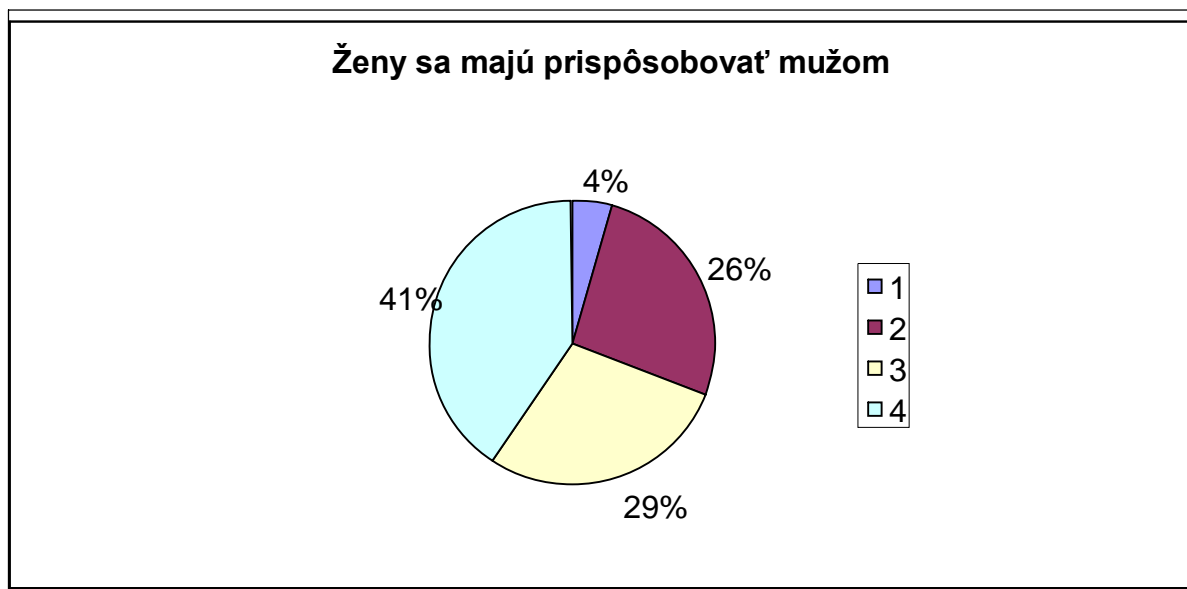

Pri porovnaní najčastejších odpovedí dievčat a chlapcov, nakoľko platí výrok „Hlavou rodiny má byť muž“ v ich rodinnom prostredí, chlapci uviedli ako najčastejšiu odpoveď výrazne platí a dievčatá uviedli ako najčastejšiu odpoveď čiastočne platí (viď. nižšie).

	1=výrazne platí	2=čiastočne platí	3=čiastočne neplatí	4=vôbec neplatí
Hlavou rodiny má byť muž				
chlapci	44	42	8	8
dievčatá	47	67	34	22

2. **graf:** Ženy sa majú prispôsovať mužom

1=výrazne platí	2=čiastočne platí	3=čiastočne neplatí	4=vôbec neplatí
12	72	78	110

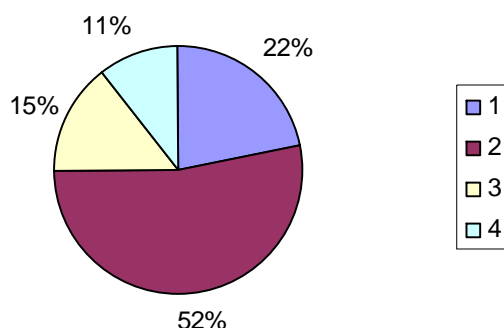

Pri otázke, či výrok platí, resp. neplatí v rodinnom prostredí respondentov, prevažná väčšina dievčat i chlapcov uviedlo, že to v ich rodinnom prostredí neplatí.

3. **graf:** Žena sa má starať o domácnosť a deti a muž má zabezpečovať rodinu

	1=výrazne platí	2=čiastočne platí	3=čiastočne neplatí	4=vôbec neplatí
Žena sa má starať o domácnosť a deti a muž má zabezpečovať rodinu	38	87	28	17

Žena sa má starať o domácnosť a deti a muž má zabezpečovať rodinu

Pri porovnaní najčastejších odpovedí dievčat a chlapcov, nakoľko platí výrok „Žena sa má starať o domácnosť a muž má zabezpečovať rodinu“ v ich rodinnom prostredí, chlapci aj dievčatá uviedli ako najčastejšiu odpoveď čiastočne platí.

4. Najčastejšie uvádzané vlastnosti považované za typicky mužské (v pokyne dotazníka bolo uviesť 3 vlastnosti)

A) všetci respondenti

pracovitosť	50
tvrdohlavosť	53
rozvážnosť	52
sila	51
rozumnosť	23
lenivosť	32

B) dievčatá

pracovitosť	22
tvrdohlavosť	41
rozvážnosť	22
sila	29
rozumnosť	16
lenivosť	28

Ďalšie častejšie uvádzané odpovede dievčat: drzosť, výbušnosť, urážlivosť, sebavedomosť, agresivita, ješitnosť, vytrvalosť, pitie alkoholu, nadržanosť, rozumnosť, rozhodnosť, dominantnosť, neohľadupnosť, nerozvážnosť...

C) chlapci

pracovitost'	28
tvrdohlavost'	12
rozvážnost'	30
sila	20

Ďalšie častejšie uvádzané odpovede chlapcov: vytrvalosť, nespoľahlivosť, spoľahlivosť, rozumnosť, hrdosť, citlivosť, odvaha...

Pri porovnaní odpovedí dievčat a chlapcov môžeme konštatovať, že dievčatá uvádzajú prevažne negatívne ladené vlastnosti chlapcov a chlapci sami seba vidia jednoznačne v pozitívnejšom svetle.

5. Najčastejšie uvádzané vlastnosti považované za typicky ženské (v pokyne dotazníka bolo uviesť 3 vlastnosti)

A) všetci respondenti

citlivosť, emocionálnosť	143
krása, zmysel pre krásu	33
múdrost', inteligencia	30
starostlivosť	33
pracovitost'	33
láskavosť	22
jemnosť	25

B) dievčatá

citlivosť, emocionálnosť	103
starostlivosť	12
pracovitost'	30
láskavosť	20

Ďalšie častejšie uvádzané odpovede dievčat: krása, zmysel pre krásu, múdrost', inteligencia, jemnosť, precitlivosť, rozvážnosť, poriadkumilovnosť, obetavosť, spoľahlivosť, zodpovednosť

C) chlapci

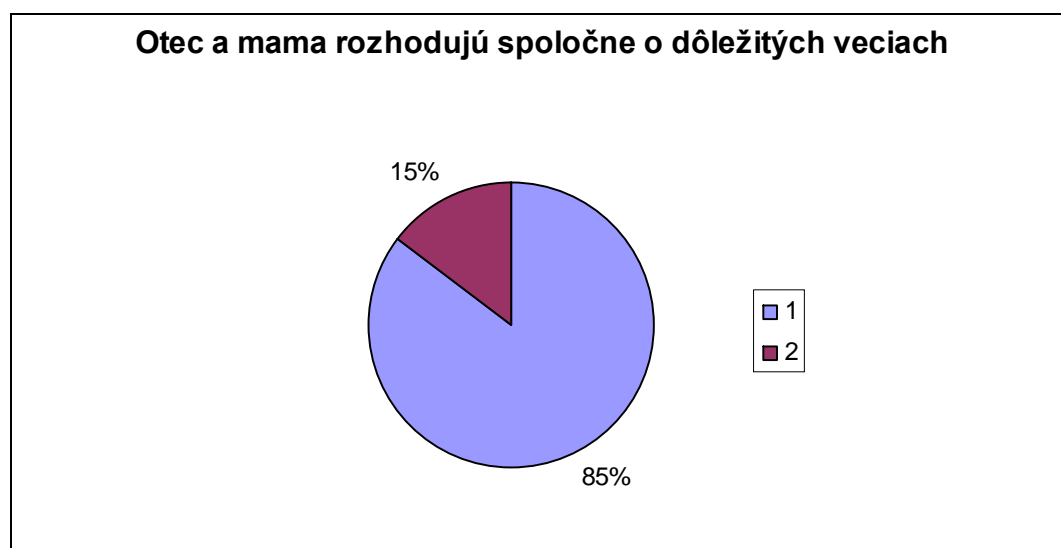
citlivosť, emocionálnosť	40
krása, zmysel pre krásu	20
starostlivosť	11
múdrost', inteligencia	11
pracovitost'	11

Ďalšie častejšie uvádzané odpovede chlapcov: nežnosť, obetavosť, starostlivosť o vzhľad, jemnosť, namyslenosť.

Pri porovnaní výpovedí dievčat a chlapcov nie sú výrazné odchýlky, výpovede oboch pohlaví respondentov boli veľmi podobné. Prekvapujúce je, že až 103 dievčat z celkového počtu 170 respondentiek uviedlo ako typickú vlastnosť žien citlivosť, resp. emocionálnosť.

6. **Graf:** V našej rodine otec a mama spoločne rozhodujú o dôležitých veciach

Stretli ste sa vo Vašej rodine s nasledujúcimi javmi?	áno	nie
Otec a mama spoločne rozhodujú o dôležitých veciach	232	40

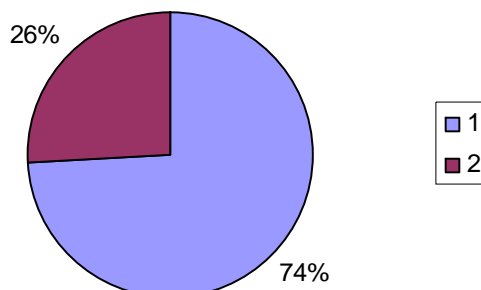

Pomerne vysoké percento dievčat i chlapcov uvádza, že rodičia rozhodujú o dôležitých veciach spolu. Percento je vyššie ako sme predpokladali, no z prieskumu nám nie je jasné čo respondenti považujú za „dôležité veci“.

7. **Graf:** V našej rodine dodržiavame náboženské princípy

Stretli ste sa vo Vašej rodine s nasledujúcimi javmi?	áno	nie
V našej rodine dodržiavame náboženské princípy	201	70

V našej rodine dodržiavame náboženské princípy

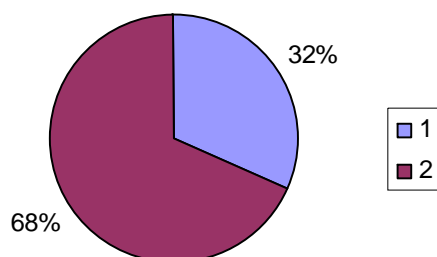

Pri porovnaní výpovedí chlapcov a dievčat nie sú takmer žiadne odchýlky, jednoznačne väčšina respondentov (3/4 chlapcov aj dievčat) uvádza dodržiavanie náboženských princíпов vo svojom rodinnom prostredí.

8. Graf: Naša rodina by akceptovala, ak by niektorý jej člen mal inú sexuálnu orientáciu

Stretli ste sa vo Vašej rodine s nasledujúcimi javmi?	áno	nie
Naša rodina by akceptovala, ak by niektorý jej člen mal inú sexuálnu orientáciu	85	183

Naša rodina by akceptovala, ak by niektorý jej člen mal inú sexuálnu orientáciu

Pri porovnaní výpovedí chlapcov a dievčat nie sú takmer žiadne odchýlky, jednoznačne väčšina respondentov 113 respondentiek z celkového počtu 170 a až 70 respondentov zo 102 uvádza neakceptáciu inej sexuálnej orientácie v rodinnom prostredí.

9. Práce v domácnosti

Na otázku „Kto v rodine, v ktorej žiješ vykonáva nasledujúce činnosti?“ respondenti uviedli, že varenie, upratovanie, bežné a veľké nákupy, pranie, žehlenie a starostlivosť o deti zabezpečuje jednoznačne mama. Údržbu auta a drobné opravy v byte zabezpečuje otec. Respondenti uvádzajú, že vysávanie zabezpečujú oni sami.

10. Najčastejšie uvádzané typicky mužské činnosti (v pokyne dotazníka bolo uviesť 3)

A) všetci respondenti

pozeranie Tv/čítanie novín	54
spanie	29
práca	42
popíjanie alkoholu	30
opravy čohokoľvek (napr. v domácnosti)	103
auto/údržba, šoférovanie	83
šport	23
zarábanie peňazí	23
práce okolo domu	56

B) dievčatá

1= pozeranie Tv/čítanie novín	42
2= spanie	20
3= práca	21
5=popíjanie alkoholu	27
7=opravy čohokoľvek (napr. v domácnosti)	82
8=auto/údržba, šoférovanie	63
15=práce okolo domu	37

C) chlapci

1= pozeranie Tv/čítanie novín	Len?!!!12
3= práca	21
7=opravy čohokoľvek (napr. v domácnosti)	21
8=auto/údržba, šoférovanie	20
9=šport	12
15=práce okolo domu	19
21=fyzická práca	11

Z porovnania výpovedí chlapcov a dievčat vyplýva, že chlapci najčastejšie uvádzajú ako typicky mužské činnosti najmä aktívnu činnosť (zamestnanie a prácu v domácnosti), dievčatá okrem práce uvádzajú i pasívne pozeranie TV, resp. čítanie novín a spánok.

11. Najčastejšie uvádzané typicky ženské činnosti (v pokyne dotazníka bolo uviesť 3)

A) všetci respondenti

1= upratovanie	160
2= výchova detí, starostlivosť o deti	70
5=varenie	181
6=pranie	85
13=žehlenie	74
18=starostlivosť o domácnosť, o rodinu	30

B) dievčatá

1= upratovanie	102
5=varenie	109
6=pranie	56
výchova detí, starostlivosť o deti	53
nakupovanie	27
13=žehlenie	38

C) chlapci

5=varenie	72
6=pranie	29
13=žehlenie	36
18=staranie o domácnosť, o rodinu	16

Vo výpovediach dievčat a chlapcov nie sú žiadne odchýlky, domáce práce sú jednoznačne považované za typicky ženské činnosti u všetkých respondentov, pričom zamestnanie, resp. prácu uviedli len 3 chlapci a len 15 dievčat.

Zo všetkých chlapcov 4 respondenti uviedli ako typickú ženskú činnosť sex a 1 chlapec uviedol obsluha ostatných členov rodiny.

12. Predstava budúceho partnera, resp. partnerky

A) všetci respondenti

1= na vzhľade nezáleží	26
2=presný opis výzoru	67
3=múdry/a, inteligentný/á	39
4=pekný/pekná	81
7=úprimná/ý	24
11=chápavá/ý	18
13=musí mať mat' rad{rada, milujuci	18
31=športovo založený	35

B) dievčatá

1= na vzhľade nezáleží	20
2=presný opis výzoru	49
3=múdry/a, inteligentný/á	22
4=pekný/pekná	32
13=musí mať mat' rad{rada, milujuci	26
31=športovo založený/á	35

Ďalšie často uvádzané odpovede dievčat: úprimný, vysoký, zodpovedný, bohatý, vtipný, verný, milý, slušný...

C) chlapci

2=presný opis výzoru	18
3=múdry/a, inteligentný/á	17
4=pekný/pekná	49
7=úprimná/ý	12

Ďalšie často uvádzané odpovede chlapcov: chápvavá, starostlivá, milujúca

Pri porovnaní výpovedí dievčat a chlapcov nie sú markantné rozdiely, obe pohlavia uvádzajú, že ich partner musí byť pekný, pomerne vysoký počet respondentov uvádza prsný opis výzoru svojho potenciálneho partnera. Len dievčatá pomerne často uvádzajú, že na výzore nezáleží, túto odpoveď uviedlo len 6 chlapcov. Až 33 dievčat chce športovo založeného partnera, športovo založenú partnerku by chceli len 2 chlapci.

13. Predstava vlastností budúceho partnera, resp. partnerky

A) všetci respondenti

2= pozorný/á	66
3= úprimný/á	70
4= milý/á	84
5=chápavý/á	30
8=vtipný/á,zábavný/á	31
11=múdra/y, inteligentný/á	65
30=láskavá/y	28

B) dievčatá

3= úprimný/á	50
4= milý/á	60
5=chápavý/á	23
8=vtipný/á,zábavný/á	34
11=múdra/y, inteligentný/á	27

Ďalšie často uvádzané odpovede dievčat: pracovitý, spoločenský, láskavý, so zmyslom pre humor

C) chlapci

2= pozorný/á	52
3= úprimný/á	20
4= milý/á	24
11=múdra/y, inteligentný/á	38
25=starostlivá/y	15

Ďalšie často uvádzané odpovede chlapcov: chápaná, pekná, milujúca...

Predstavy chlapcov a dievčat sú v zásade podobné, odlišujú sa len minimálne, pomerne vysoký počet dievčat a chlapcov by chcelo inteligentného partnera, u dievčat sa početne vyskytuje i požiadavka zmyslu pre humor (vtipný, zábavný).

14. Graf: Krajšie ženy to majú v živote ľahšie

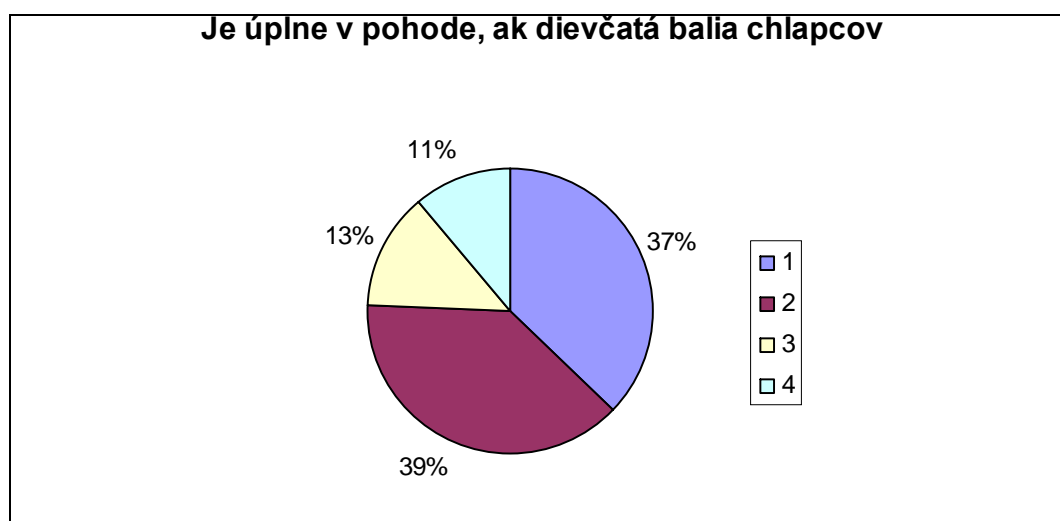
Uved', prosím, súhlas, resp. nesúhlas s nasledujúcimi výroky:	1=úplne súhlasím	2=čiastočne súhlasím	3=čiastočne nesúhlasím	4=vôbec nesúhlasím
Krajšie ženy to majú v živote ľahšie	105	112	33	19

Najviac súhlasných výpovedí s výrokom „Krajšie ženy to majú v živote ľahšie“ uvádzajú chlapci, úplne s výrokom súhlasí až 54 chlapcov (52%) a čiastočne súhlasí 39 chlapcov (38 %). S výrokom nesúhlasí len 10 chlapcov. Podobný názor majú aj dievčatá, až 71 respondentiek (42%) uvádza čiastočný súhlas s výrokom a 51 dievčat (39%) úplný súhlas (spolu až 81%).

15. **Graf:** Je úplne v pohode, ak dievčatá/ ženy balia chlapcov/mužov

Uved', prosím, súhlas, resp. nesúhlas s nasledujúcimi výrokmí:	1=úplne súhlasím	2=čiastočne súhlasím	3=čiastočne nesúhlasím	4=vôbec nesúhlasím
Je úplne v pohode, ak dievčatá/ ženy balia chlapcov/mužov	100	103	36	30

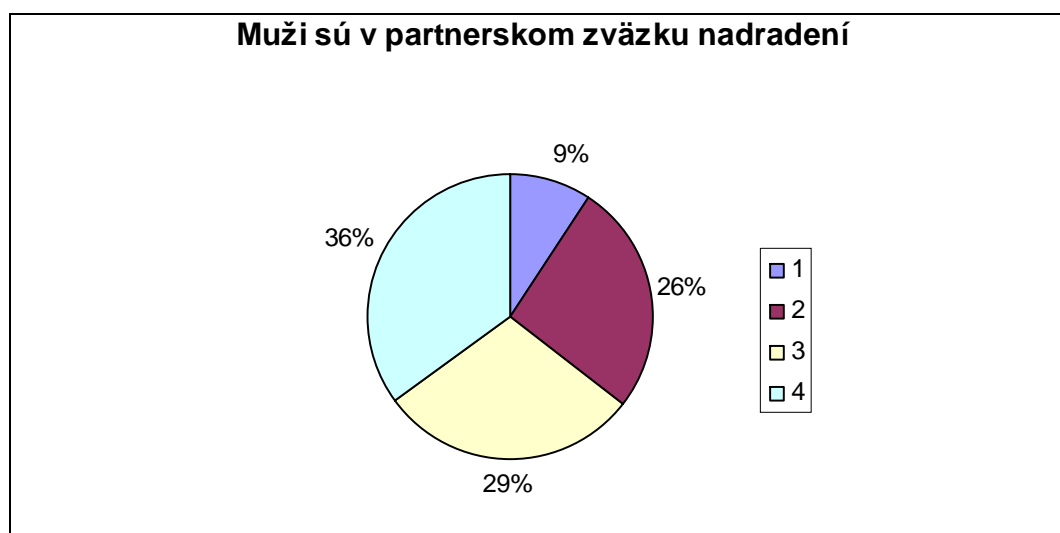

Je úplne v pohode, ak dievčatá/ ženy balia chlapcov/mužov	1=úplne súhlasím	2=čiastočne súhlasím	3=čiastočne nesúhlasím	4=vôbec nesúhlasím
chlapci	59	26	9	8
dievčatá	41	77	27	22

Názor chlapcov a dievčat potvrdil náš predpoklad, chlapci úplne súhlasia, ak ich „balí“ dievča, dievčatá súhlasia čiastočne (Až 46% respondentiek).

16. **Graf:** Muži sú v partnerskom vzťahu nadradení

<i>Uved', prosím, súhlas, resp. nesúhlas s nasledujúcimi výroky:</i>	1=úplne súhlasím	2=čiastočne súhlasím	3=čiastočne nesúhlasím	4=vôbec nesúhlasím
Muži sú v partnerskom vzťahu nadradení	25	71	79	94

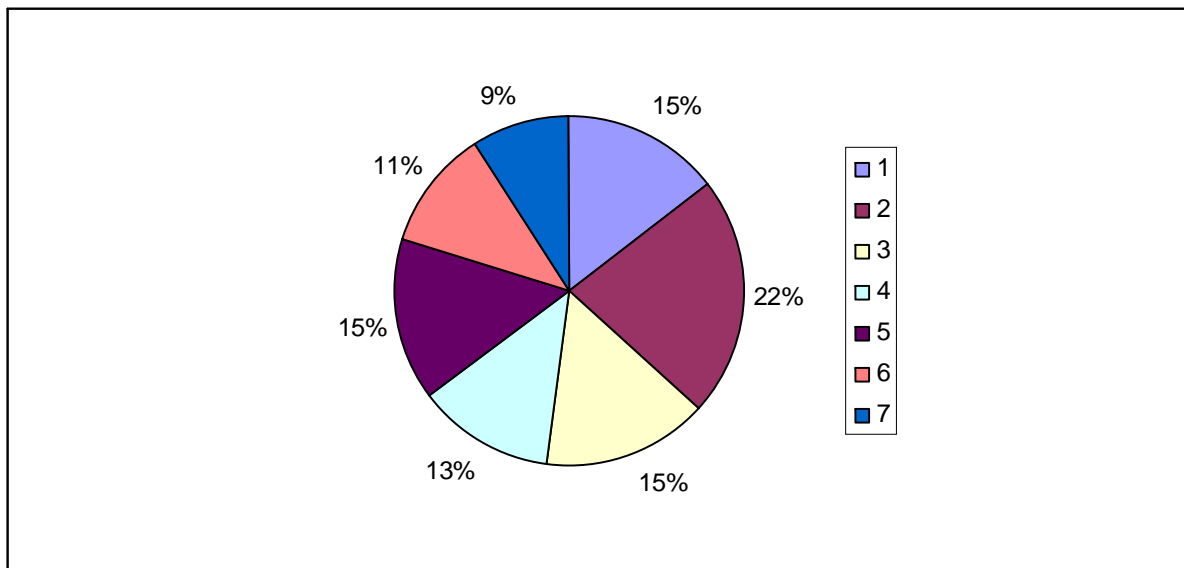

	1=úplne súhlasím	2=čiastočne súhlasím	3=čiastočne nesúhlasím	4=vôbec nesúhlasím
Muži sú v partnerskom vzťahu nadradení				
dievčatá	14	39	44	70
chlapci	11	32	35	24

S výrokom „Muži sú v partnerskom vzťahu nadradení“ jednoznačne nesúhlasia iba dievčatá, až 42% chlapcov s výrokom úplne súhlasí, alebo čiastočne súhlasí.

17. Graf: Plány do budúcnosti

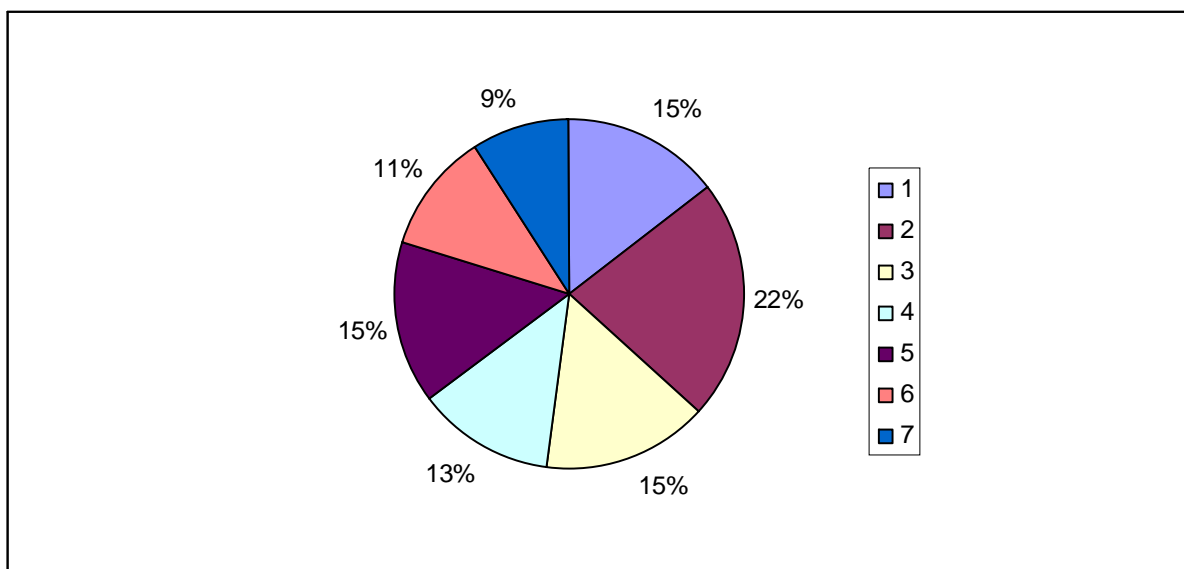
A) Všetci

- 1= Pracovná kariéra
- 2= Ďalšie štúdium
- 3= Zarábanie peňazí
- 4= Zábava a cestovanie
- 5= Budovanie partnerského vzťahu
- 6= Budovanie rodiny
- 7= Ešte neviem

B) chlapci

<i>Aké sú Tvoje plány do budúcnosti? Po skončení strednej školy sa v najbližších 5 rokoch chceš venovať</i>	1= výrazne	2=čiastočne áno	3=čiastočne nie	4=jednoznačne nie
Pracovná kariéra	29	38	21	13
Ďalšie štúdium	58	29	7	6
Zarábanie peňazí	44	42	13	2
Zábava a cestovanie	23	39	25	14
Budovanie partnerského vzťahu	38	46	14	4
Budovanie rodiny	9	23	37	32
Ešte neviem	8	21	16	28

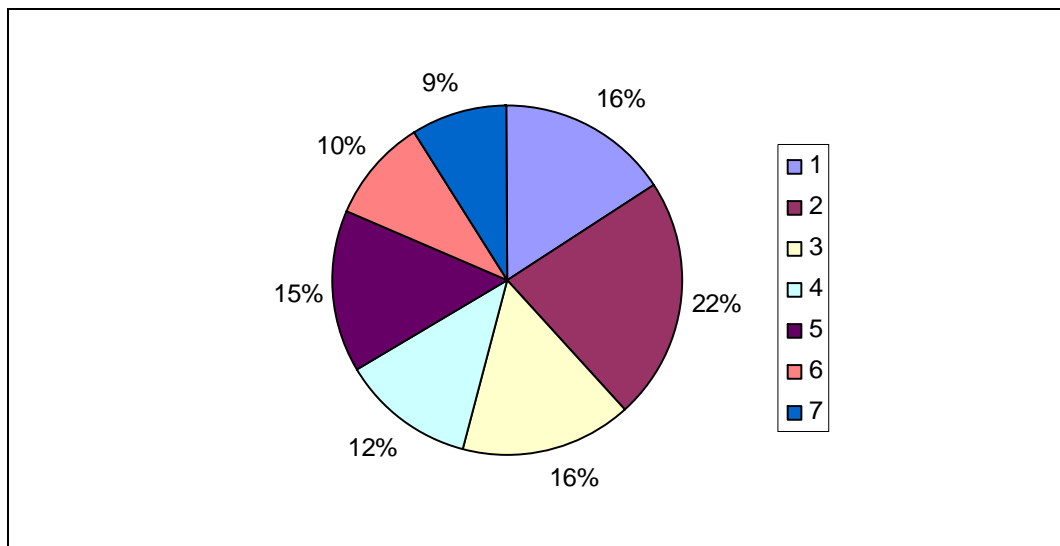

- 1= Pracovná kariéra
- 2= Ďalšie štúdium
- 3= Zarábanie peňazí
- 4= Zábava a cestovanie
- 5= Budovanie partnerského vzťahu
- 6= Budovanie rodiny
- 7= Ešte neviem

Najvyšší počet respondentov sa v priebehu najbližších 5 rokov plánuje venovať ďalšiemu štúdiu (22%), pracovnej kariére a zarábaniu peňazí a budovaniu partnerského vzťahu sa plánuje venovať rovnako vysoké percento respondentov (15%).

C) Dievčatá

Aké sú Tvoje plány do budúcnosti? Po skončení strednej školy sa v najbližších 5 rokoch chceš venovať	1= výrazne	2= čiastočne áno	3= čiastočne nie	4= jednoznačne nie
Pracovná kariéra	37	79	34	13
Ďalšie štúdium	113	37	9	5
Zarábanie peňazí	64	79	18	3
Zábava a cestovanie	53	62	41	8
Budovanie partnerského vzťahu	75	73	14	1
Budovanie rodiny	29	34	50	50
Ešte neviem	25	25	18	44

- 1= Pracovná kariéra
- 2= Ďalšie štúdium
- 3= Zarábanie peňazí
- 4= Zábava a cestovanie
- 5= Budovanie partnerského vzťahu
- 6= Budovanie rodiny
- 7= Ešte neviem

Najvyšší počet respondentiek sa v priebehu najbližších 5 rokov plánuje venovať ďalšiemu štúdiu (22%), pracovnej kariére a zarábaniu peňazí sa plánuje venovať 16% respondentiek, budovaniu partnerského vzťahu sa plánuje venovať 15% respondentiek.

Záver:

Výsledky prieskumu jednoznačne potvrdili definované hypotézy. Študenti a študentky stredných škôl (respondenti prieskumu) sú do veľkej miery ovplyvnení rodovými stereotypmi. To, čo je vnímané ako mužské, resp. typicky ženské je považované za úplnú samozrejmosť. Rodové stereotypy nielen u stredoškolskej mládeže sa javia ako zaužívané („tradičné“) formy správania (výzoru, zamestnania,...), ktoré sú spoločensky žiaduce v závislosti od pohlavia. Ak ich jednotlivec porušuje, vystavuje sa riziku odsúdenia – od výsmechu až po jeho vylúčenie zo spoločnosti. Viera, že existuje akási správna „ženskosť“ a „mužkosť“ vtisnáva dievčatá a chlapcov, ženy a mužov do korzetovo predurčených rolí, ktoré nerešpektujú individualitu žien a mužov ako jedinečných ľudských bytostí.... Výsledky prieskumu, ktorý sme realizovali medzi 272 respondentmi naše tvrdenia len a len potvrdzujú.